

محرم ۱۴۴۴ استاد علیدوست

اصول اخلاق اجتماعی جلسه ۲

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على رسول الله و على آله المعصومين و لعنة الله على اعدائهم
الغاصبين الظالمين

الهم كن لوليک الحجة الحسن صلواتک علیه وعلی آباءه فی هذه الساعة و فی کل الساعة ولیا و حافظا وقائدا
و ناصرا و دلیلا و عینا حتی تسکنه ارضک طوعا و تمتعه فیها طویلا

اللهم عجل لوليک الفرج....

خداوند بزرگ فرج عزیزش را معجل گرداند و وجود نازنینش را از هرگزندی مصون و محفوظ بدارد.... ما
را از بهترین سربازان و فداکارانش قرار دهد به برکت صلوات بر محمد و آل محمد

انسان در رابطه با خود و خدای خود، اخلاق فردی را دارد اما وقتی پای دیگران و دیگری به میان می آید این
اخلاق فردی تبدیل به اخلاق اجتماعی می شود که اصول و قوانین خاص خود را دارد .

این مباحث تحت عنوان اصول اخلاق اجتماعی در برنامه آفتاب شرقی قبلا از سیما پخش شده و اکنون با
تغییراتی محضرتان بیان می شود.

اصل اولی که برداشت شده از قران و احادیث است عبارت است از **برادری انسانی** ؛ به این معنا که انسان
ها سوای از تفاوت ها، نگاه برادری انسانی به هم داشته باشند...

خداوند متعال پیامبران بزرگی را همچون هود صالح شعیب نوح و لوط را برادران قومشان معرفی می کند .
با این که این پیامبران مسلمان و موحد بودند اما قوم این پیامبران مشرک بودند .

در نامه ای که امام علی علیه السلام به استاندار مصر مالک اشتر می نویسد گرچه مالک به مصر نرسید و
به شهادت رسید اما به هر حال این نامه برای مالک هست (نامه ۵۳ نهج البلاغه) نامه حضرت هم سند
روشن و دلالت روشنی دارد

• **وَ أَشْعِرْ قَلْبَكَ الرَّحْمَةَ لِلرَّعِيَّةِ وَ الْمَحَبَّةَ لَهُمْ وَ اللَّطْفَ بِهِمْ، وَ لَا تَكُونَنَّ عَلَيْهِمْ سَبْعًا ضَارِيًا تَغْتَنِمُ
أَكْلَهُمْ، فَإِنَّهُمْ صِنْفَانِ: إِمَّا أَحْ لَكَ فِي الدِّينِ وَ إِمَّا نَظِيرٌ لَكَ فِي الْخَلْقِ، يَفْرُطُ مِنْهُمْ الزَّلْلُ وَ تَعْرِضُ
لَهُمُ الْعِلْلُ وَ يُؤْتَى عَلَى أَيْدِيهِمْ فِي الْعَمْدِ وَ الْخَطَا، فَأَعْطِهِمْ مِنْ عَفْوِكَ وَ صَفْحِكَ مِثْلَ الَّذِي تُحِبُّ
وَ تَرْضَى أَنْ يُعْطِيكَ اللَّهُ مِنْ عَفْوِهِ وَ صَفْحِهِ، فَإِنَّكَ فَوْقَهُمْ وَ وَالِي الْأَمْرِ عَلَيْكَ فَوْقَكَ وَ اللَّهُ فَوْقَ
مَنْ وَ لَأَنَّكَ وَ قَدْ اسْتَكْفَاكَ أَمْرَهُمْ وَ ابْتَلَاكَ بِهِمْ.**

مهربانی به رعیت و دوست داشتن آنها و لطف در حق ایشان را شعار دل خود ساز. چونان حیوانی درنده مباش که خوردنشان را غنیمت شماری، زیرا آنان دو گروهند یا همکیشان تو هستند یا همانندان تو در آفرینش. از آنها خطاها سر خواهد زد و علت‌هایی عارضشان خواهد شد و، بعمد یا خطا، لغزشهایی کنند، پس، از عفو و بخشایش خویش نصیبشان ده، همان‌گونه که دوست داری که خداوند نیز از عفو و بخشایش خود تو را نصیب دهد. زیرا تو برتر از آنها هستی و، آنکه تو را بر آن سرزمین ولایت داده، برتر از دوست و خداوند برتر از کسی است که تو را ولایت داده است. ساختن کارشان را از تو خواسته و تو را به آنها آزموده است.

این نامه را که امام علی علیه السلام به مالک می نویسد و به او توصیه می کند که نسبت به اهل مصر برادری را پیشه کند در حالی بود که در مصر یهودی بود مسیحی و قبطی هم بود و سایر مذاهب و فرق و ادیان

و اما اصل دوم:

اصل دوم در اخلاق اجتماعی بسیار مهم است ؛ و آن «به پنداری دیگران از خود» به این معنی که انسان به درجه ای برسد که دیگران را بهتر از خودش بداند

در این باره فرمایش ، فرمایش پیامبر است و سند روایت هم معتبر است ؛ امام باقر علیه السلام ؛ نقل می کنند از جدشان رسول خدا ؛ حدیث مفصلی است و پیامبر علائم مومن عاقل را بیان می کنند ؛ (معلوم میشود که مومن د نوع داریم) ده صفت را بیان می کنند تا این که می رسند به دهمین صفت

• **ثم قال (ع): العاشرة و ما العاشرة؟ قيل له: ما هي ؟ قال(ع): لايري احدا الا قال: هو خير مني و اتقى.**

• اما دهمی ! و چیست دهمی ؟ به او گفته شد: چیست؟ فرمود: احدی را ننگرد جز این که بگوید او از من بهتر و پرهیزکارتر است.

• **إِنَّمَا النَّاسُ رَجُلَانِ رَجُلٌ خَيْرٌ مِنْهُ وَ اتَّقَى وَ رَجُلٌ شَرٌّ مِنْهُ وَ أَدْنَى فَإِذَا لَقِيَ الَّذِي شَرٌّ مِنْهُ وَ أَدْنَى قَالَ لَعَلَّ خَيْرَ هَذَا بَاطِنٌ وَ هُوَ خَيْرٌ لَهُ وَ خَيْرِي ظَاهِرٌ وَ هُوَ شَرٌّ لِي وَ إِذَا رَأَى الَّذِي هُوَ خَيْرٌ مِنْهُ وَ اتَّقَى تَوَاضَعَ لَهُ لِيَلْحَقَ بِهِ فَإِذَا فَعَلَ ذَلِكَ فَقَدْ عَلَا مَجْدُهُ وَ طَابَ خَيْرُهُ وَ حَسَنَ ذِكْرُهُ وَ سَادَ أَهْلَ زَمَانِهِ؛**

مردم دو گروه اند:

گروهی که از وی برتر و با تقواترند. گروهی که از وی بدتر و پست تر هستند. وقتی فردی از گروه پست تر و بدتر را مشاهده کند؛ با خود گوید: شاید این شخص نیکبهايش نهفته باشد که برای وی بهتر است و خوبیهای من آشکار است که برایم شر محسوب می شود. وقتی آدم بهتر و پاک تر از خویش را ببیند، در برابرش فروتنی کند تا به مقام وی برسد.

چه بسا انسان هایی که فقط یک نماز خواندند و مردند خوش عاقبت شدند رسول خدا فرمودند همین آدمی که شما خود را بهتر از او میدانید ، خوش عاقبت شود

اگر فرد یا جامعه به این نقطه برسد دیگر کسی نمی خواهد که به بهشت رود زیرا بهشت همین جا است...

و اگر به این جا نرسیم لازم نیست به جهنم برویم! جهنم همین جا است...!

یکی از حالاتی که بسیار باید مواظب باشیم، حالت عجب است....

لذا گفته شده عبادتی که عجب آورد از گناهی که عجب را بشکند بدتر است... و این حالتی است که متأسفانه سراغ ما روحانیون و یا شما مسجیدی ها زیاد می آید و

شیخ جعفر کاشف الغطا و داستان او که با نفس خود می گفت: تو جعیفر بودی پس جعفر شدی پس شیخ جعیفر گشتی پس شیخ عراق گشتی پس رئیس مسلمین شدی؛ یعنی فراموش مکن که همان جعیفر سابق هستی

ما در طول تاریخ کشورمان انقلابها و نهضتهایی داشته ایم که به خاطر عدم رعایت اخلاق اجتماعی شکست خورده است. نمونه بارز آن انقلاب مشروطه بود که عده ای با عنوان مشروعه خواه و عده ای هم با عنوان مشروطه طلب به جان هم افتادند...

نکته:

به هر حال بهترین شکل عزاداری این است که انسان وقتی این جلسات عزاداری را می آید نکته ای را که می شنود، به آن عمل کند ...

اینکه نسبت به دیگران نگاه منفی نداشته باشیم البته در این باره معیارهایی هم داریم و آن شریعت است...نباید نسبت به دیگران نگاه عجب و نگاه از بالا به پایین داشته باشیم.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ وَ عَلَى الْأَزْوَاجِ الَّتِي حَلَّتْ بِفِنَائِكَ عَلَيْكَ مِنِّي سَلَامُ اللَّهِ أَبَدًا مَا بَقِيَتْ وَ بَقِيَ اللَّيْلُ وَ النَّهَارُ وَ لَا جَعَلَهُ اللَّهُ اخِرَ الْعَهْدِ مِنِّي لِزِيَارَتِكُمْ السَّلَامُ عَلَى الْحُسَيْنِ وَ عَلَى عَلِيٍّ بْنِ الْحُسَيْنِ وَ عَلَى أَوْلَادِ الْحُسَيْنِ وَ عَلَى أَصْحَابِ الْحُسَيْنِ.....

در مجلس عبیدالله یکی از آن افراد شعری را خواند و گفت: نحنُ رَضَضْنَا الصَّدْرَ بَعْدَ الظَّهْرِ بِكُلِّ يَعْسُوبٍ شَدِيدِ الْأَسْرِ

ما بودیم که پشت و سپس سینه [ی او] را با همه اسب های بزرگ و تیزتک ، خرد کردیم
یک توصیه:

این زیارت عاشورا را هر روز بخوانید من این توصیه را که به شما دارم چون خودم به آن عاملم..
مخصوصا با شدت بیشتر باید خواند به ویژه وقتی به این جمله میرسیم

اللَّهُمَّ الْعَنْ أَوْلَ ظَالِمٍ ظَلَمَ حَقَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ آخِرَ تَابِعٍ لَهُ عَلَى ذَلِكَ
خدایا لعنت کن نخستین ستمگری را که بزور گرفت حق محمد و آل محمد را و آخرین کسی که او را در این
زور و ستم پیروی کرد

خدایا ما را از عزاداران اباعبدالله الحسین قرار بده

توفیق عمل به این معارف به ما عطا کن

کسانی که به اسلام و مسلمین و به ممالک اسلامی خدمت می کنند توفیقشان را روزافزون کن ...